

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

БІЛОЗЬОРОВА ЛЮДМИЛА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 342.9

**ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Кропивницький – 2025

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права.

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
Шаповал Роман Володимирович,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
завідувач кафедри адміністративного права та
адміністративної діяльності

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки,
Дрозд Олексій Юрійович,
Департамент Бюро економічної безпеки,
керівник

доктор юридичних наук, професор,
Зайкіна Ганна Миколаївна,
Український державний університет
залізничного транспорту,
професор кафедри правового забезпечення
та адміністрування транспортної діяльності

Захист відбудеться 06 лютого 2026 року о 09:00 годині на засіданні спеціалізованої Д 23.053.05 Центральноукраїнського державного університету імені В. Винниченка за адресою: 25006, Україна, м. Кропивницький, вул. Шевченка, 1.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Центральноукраїнського державного університету імені В. Винниченка за адресою: 25006, Україна, м. Кропивницький, вул. Шевченка, 1.

Автореферат розіслано 26 грудня 2025 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Олена СОКУРЕНКО

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Вибір теми дисертаційного дослідження зумовлений поєднанням кількох взаємопов'язаних чинників – трансформацією системи публічного управління, реформуванням органів прокуратури, стрімким розвитком цифрових технологій та зростанням ролі інформації в реалізації публічної влади. Органи прокуратури в сучасних умовах уже не можуть розглядатися виключно крізь призму кримінально-правових чи процесуальних повноважень. Вони функціонують як особливий суб'єкт публічної адміністрації, чия ефективність безпосередньо залежить від якості організації інформаційних процесів, правового режиму обігу даних, прозорості, підзвітності та належного захисту інформації. За цих умов інформаційно-правове забезпечення набуває статусу системоутворюючого елементу адміністративно-правового статусу органів прокуратури, однак у науці адміністративного права воно досі не отримало комплексного теоретичного осмислення саме в прокурорському зрізі.

Актуальність обраної теми підсилюється тим, що інформаційні відносини, в яких перебувають органи прокуратури, є багатовимірними й конфліктогенними: від доступу до публічної інформації та відкритих даних – до обігу службової інформації, персональних даних, матеріалів досудового розслідування, відомостей, що становлять охоронювану законом таємницю. Відсутність цілісної доктринальної моделі інформаційно-правового забезпечення цієї діяльності призводить до фрагментарності нормативного регулювання, колізій між різними масивами законодавства, неоднакової правозастосовної практики, а інколи – до порушення прав людини в інформаційній сфері. Саме тому звернення до проблематики інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України з позиції адміністративного права є об'єктивною науковою потребою, що має на меті подолати наявні прогалини та забезпечити систематизацію підходів у цій сфері.

Важливим аргументом на користь обраної теми є європейський вектор розвитку України та поступова інтеграція до єдиного правового простору Європейського Союзу, де стандарти інформаційної відкритості, захисту персональних даних, прозорості функціонування органів правопорядку та прокуратури набули високого рівня формалізації. У цих умовах постає завдання адаптувати кращі практики і моделі, зокрема у сфері інформаційно-правового регулювання, до національної правової системи.

Сукупність указаних обставин свідчить про високу теоретичну й практичну значущість обраної теми та зумовлює необхідність її ґрунтовного дослідження в межах науки адміністративного права.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. У контексті наукового забезпечення теми слід відзначити, що вітчизняні вчені такі, як: О.Ю. Амелін, С.В. Банах, Є.М. Блажівський, Р.І. Богданов, Г.В. Гаврюшенко, С. Г. Гайдай, Л. С. Гандзюк, А. Глущенко, М.В. Григорчук, О.Ю. Дрозд, О.Н. Євтушенко, С. С. Єсімов, І.Б. Жилияєв, Г.М. Зайкіна, К.Ю. Ісмаїлов, Є.О. Катрич, М.В. Ковалів, Б.А. Кормич, Р.Б. Левочко, В.В. Лушер,

С.В. Мазурик, О.С. Малетова, І.В. Піляй, С.В. Подкопаєв, П.С. Покатаєв, В.С. Політанський, Р.М. Савчук, С.П. Садковський, Г.А. Терещук, Т.В. Федоренко, Є.І. Фролова, А.С. Хомич, В.С. Цимбалюк, Р.В. Шаповал, О.Г. Ярема та інші у своїх працях торкалися загальних питань адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної влади, інформаційних відносин у сфері публічного управління, правового статусу органів прокуратури, захисту інформації та персональних даних, запровадження електронного урядування й цифрових сервісів у секторі правосуддя.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано згідно з основними положеннями Стратегії розвитку системи юстиції та конституційного судочинства на 2021-2023 роки, Стратегії розвитку прокуратури на 2021–2023 роки, а також із засадами державної політики у сфері цифрової трансформації та забезпечення інформаційної безпеки, що закріплені у програмних документах України щодо побудови сервісно орієнтованої, відкритої та цифрової держави. Тематика дослідження відповідає завданням реформування органів правопорядку, утвердження верховенства права, підвищення прозорості та підзвітності органів публічної влади, а також впровадження сучасних інформаційно-правових механізмів у сфері правосуддя та прокуратури. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права за напрямом «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 012005390).

Мета і завдання дослідження. *Мета* роботи полягає у комплексному адміністративно-правовому осмисленні та науковому обґрунтуванні інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України як інституту адміністративного права з урахуванням вимог національного законодавства, європейських стандартів, сучасної практики публічного управління та цифрової трансформації сфери правосуддя, а також у формуванні концептуального бачення його методологічних засад, адміністративно-правового механізму та ключових напрямів удосконалення правових, інституційних і організаційних основ функціонування.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких основних завдань дослідження:

- теоретично обґрунтувати сутність, структуру та особливості інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, визначивши їх місце в механізмі публічного управління, з розробленням авторської концептуальної моделі цього забезпечення;

- з'ясувати зміст та співвідношення категорій «мета», «принцип» і «завдання» інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, розкрити їх роль у формуванні адміністративно-правового режиму функціонування органів прокуратури в інформаційній сфері та виявити взаємозв'язок між ними;

- визначити систему нормативно-правових актів, що формують засади інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України,

виокремити її рівні, з'ясувати їх зміст, взаємозв'язок і роль у регламентації інформаційної діяльності прокуратури;

- розробити багатовимірну класифікацію видів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, конкретизувати зміст кожного з цих видів та обґрунтувати їх значення для формування цілісної моделі прокурорської діяльності в умовах інформатизації;

- обґрунтувати та систематизувати основні рівні й напрями інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, розкрити їх зміст, функціональне призначення, взаємозв'язки та роль у формуванні цілісного адміністративно-правового механізму функціонування прокуратури в умовах цифрової трансформації публічної влади;

- визначити юридичну природу та зміст адміністративно-правових форм і методів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, розкривши їх як засоби здійснення публічно-владних повноважень у сфері інформаційної діяльності;

- з'ясувати адміністративно-правовий статус та ієрархію суб'єктів системи органів прокуратури України як суб'єктів інформаційно-правового забезпечення, розкрити їх організаційну побудову й обсяг управлінської компетенції в інформаційній сфері, а також визначити їх роль у багаторівневому механізмі формування та реалізації єдиної інформаційної політики прокуратури;

- здійснити порівняльний аналіз інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури на прикладі Франції та Польщі, з'ясувати їх нормативні, інституційні й технологічні засади та на цій основі виокремити зарубіжний досвід, що може бути використаний для вдосконалення інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України;

- визначити та теоретично обґрунтувати основні перспективні напрями формування інформаційно-правових технологій у діяльності органів прокуратури України, розкривши їх ключові виміри з урахуванням європейських стандартів, міжнародної взаємодії та умов воєнного стану;

- запропонувати та науково обґрунтувати комплекс змін до законодавчої й відомчої бази інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, передбачивши оновлення Дисциплінарного статуту прокуратури України шляхом розроблення проекту Закону України Про внесення змін до Статуту, доповнення Кодексу України про адміністративні правопорушення та уточнення інформаційного законодавства, передбачивши новий підхід до дисциплінарної та адміністративної відповідальності за правопорушення в зазначеній сфері;

- охарактеризувати систему юридичної відповідальності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури України, з'ясувавши зміст і нормативні підстави її основних видів та виявити ключові ризикові сегменти функціонування Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), Системи електронного документообігу (далі – СЕД), Інформаційно-аналітичної системи «Облік та статистика органів прокуратури»

(далі – ІАС «ОСОП»), Кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП) і режимно-секретної діяльності.

Об'єктом дослідження є правові відносини, що виникають у сфері діяльності органів прокуратури України.

Предмет дослідження – інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури України.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертаційного дослідження становить сукупність загальнонаукових, спеціально-юридичних та міждисциплінарних методів, застосування яких зумовлене комплексним характером інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України та логікою побудови роботи, що охоплює методологічні засади, адміністративно-правовий механізм і напрями його вдосконалення. Теоретичним підґрунтям обраної методики слугували положення філософії права, загальної теорії держави і права, адміністративного, інформаційного та конституційного права, а також сучасні концепції цифрової трансформації публічного управління й розвитку інформаційного суспільства. Відповідні підходи послідовно імплементовано в усіх трьох розділах дисертації.

Базовим для дослідження є *діалектичний (загальнофілософський) метод*, який дозволив розглядати інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури у взаємозв'язку його елементів, у динаміці нормативних змін і трансформації інституційних форм під впливом реформ сектору юстиції та цифровізації, простежити внутрішню логіку переходу від методологічних засад до аналізу механізму та подальшого вдосконалення регулювання (розділ 1, підрозділи 1.1–1.3, а також при узагальненні результатів у висновках). *Історико-правовий* метод використано для дослідження етапів становлення інформаційно-правового регулювання в системі публічного управління та еволюції правового статусу органів прокуратури в інформаційній сфері, з'ясування передумов формування сучасних моделей обігу інформації в прокуратурі (розділ 1, підрозділи 1.1–1.2). *Формально-юридичний* метод застосовано під час аналізу норм Конституції України, законів «Про прокуратуру», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних», а також підзаконних і відомчих актів, що регламентують документообіг, режим службової інформації, функціонування електронних реєстрів, інформаційних систем та організацію інформаційної безпеки в органах прокуратури (розділ 1, підрозділ 1.3; розділ 2, підрозділ 2.4; розділ 3, підрозділи 3.3–3.4). *Системно-структурний і функціональний* методи дали змогу дослідити інформаційно-правове забезпечення як цілісний адміністративно-правовий інститут, виокремити його елементи (види, рівні, напрями, форми, методи, суб'єкти), встановити їх вертикальні й горизонтальні зв'язки та практичну роль у забезпеченні виконання функцій органів прокуратури (розділ 1, підрозділи 1.1–1.2; розділ 2, підрозділи 2.1–2.3).

Порівняльно-правовий метод використано для аналізу зарубіжного (передусім європейського, з акцентом на Францію та Польщу) досвіду організації прокуратури, впровадження інформаційно-правових технологій, стандартів доступу до інформації та захисту даних. Його застосування

дозволило виявити моделі, придатні для адаптації в Україні, визначити напрями імплементації європейських підходів у національне законодавство та окреслити можливі орієнтири реформування інформаційно-правового забезпечення вітчизняної прокуратури (розділ 3, підрозділ 3.1, а також при формулюванні окремих пропозицій у підрозділі 3.3). *Логіко-семантичний* метод застосовано для уточнення категоріально-понятійного апарату дослідження, зокрема понять «інформаційно-правове забезпечення», «інформаційно-правові технології», «інформаційна безпека органів прокуратури», «адміністративно-правовий статус суб'єктів інформаційно-правового забезпечення», «рівень» та «напрям інформаційно-правового забезпечення», «адміністративно-правові форми та методи», а також для формулювання авторських дефініцій, узгоджених із чинним законодавством та доктриною адміністративного права (розділ 1, підрозділи 1.1–1.2; розділ 2, підрозділи 2.1–2.3; частково – у розділі 3, підрозділи 3.2–3.4). *Статистичний та емпірико-аналітичний* методи дали змогу узагальнити окремі показники діяльності органів прокуратури, практику застосування інформаційного законодавства, дані про інформаційні ризики та інциденти, а також судову й дисциплінарну практику у сфері порушення правил обігу інформації, що слугувало емпіричною базою для формулювання висновків щодо ефективності чинного адміністративно-правового механізму та необхідності його вдосконалення (розділ 2, підрозділ 2.4; розділ 3, підрозділ 3.4). *Прогностичний і моделювальний* методи були використані для вироблення авторського бачення перспектив розвитку інформаційно-правових технологій в органах прокуратури, конструювання можливих моделей удосконалення адміністративно-правового механізму інформаційно-правового забезпечення, а також для обґрунтування напрямів реформування законодавства та організаційно-правових форм діяльності органів прокуратури (розділ 3, підрозділи 3.2–3.3). Сукупне застосування зазначених методів забезпечило внутрішню узгодженість теоретичних, нормативно-аналітичних і прикладних результатів дослідження.

Нормативно-правовим підґрунтям дисертаційного дослідження становить система актів національного та міжнародного права, що визначають засади організації й функціонування органів прокуратури України, правовий режим інформації та стандарти її обігу в публічному управлінні. Базу дослідження складають положення Конституції України, зокрема щодо права на інформацію, гарантій захисту прав і свобод людини та принципів організації державної влади, а також Закон України «Про прокуратуру», який окреслює систему органів прокуратури, їх функції та місце в механізмі публічної влади. Важливу роль відіграють, насамперед, базові інформаційні закони України: «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних», далі – процесуальне законодавство (Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний процесуальний кодекс України), Закон України «Про адміністративну процедуру», Дисциплінарний статут прокуратури України, а також спеціальні акти у сфері електронного врядування й цифровізації (закони «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», програмні та стратегічні

документи з розвитку цифрової держави та кібербезпеки). Нормативно-правове підґрунтя конкретизується відомчими актами Офісу Генерального прокурора та органів прокуратури (інструкції з організації діловодства, ведення ЄРДР, накази щодо обробки персональних даних, визначення переліку службової інформації та вимог до її захисту тощо), які регламентують внутрішні інформаційні процедури, режими доступу, порядок функціонування інформаційних систем і механізми інформаційної безпеки в органах прокуратури. Сукупність зазначених джерел створює цілісний нормативний масив, що слугує основою для теоретико-правового аналізу інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України та формування авторських пропозицій щодо вдосконалення відповідного адміністративно-правового механізму.

Науково-теоретичне підґрунтя дисертаційного дослідження формують положення загальної теорії держави і права, сучасної доктрини адміністративного права, інформаційного права та конституційно-правового статусу органів прокуратури, у межах яких інформаційно-правове забезпечення розглядається як міждисциплінарний феномен на стику публічного управління та інформаційних відносин. Концептуальними для роботи є напрацювання щодо природи та функцій публічної адміністрації, адміністративно-правового режиму діяльності органів прокуратури, правового статусу суб'єктів публічної влади, а також теоретичні підходи до розуміння інформації як об'єкта правового регулювання, правового режиму персональних даних, публічної та службової інформації, інформаційної безпеки та цифрової трансформації врядування. Значну роль відіграють праці вітчизняних і зарубіжних авторів, присвячені інформаційному забезпеченню прокурорської діяльності, інформатизації системи правосуддя, організації електронного документообігу, функціонуванню електронних реєстрів, оцінюванню ризиків витоку, маніпулювання або спотворення службової інформації, а також організаційно-правовим засадам інформаційної безпеки органів прокуратури. Узагальнення та критичний аналіз цих підходів дозволили уточнити зміст категорії «інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури», вибудувати логіку розмежування його методологічних засад, адміністративно-правового механізму та напрямів удосконалення, а також сформулювати авторську позицію щодо інформаційно-правового забезпечення як комплексного інституту адміністративного права, що інтегрує нормативний, інституційний, процедурний та технологічний компоненти у сфері функціонування органів прокуратури України.

Інформаційну та емпіричну основу дисертаційного дослідження становить сукупність нормативних, статистичних, практичних і доктринальних джерел, що відображають реальний стан інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України. Використано офіційні дані Офісу Генерального прокурора України (статистичну звітність, матеріали щодо функціонування Єдиного реєстру досудових розслідувань, внутрішні регламенти документообігу, відомчі накази й інструкції щодо режиму службової інформації, обробки персональних даних та організації

інформаційної безпеки), а також матеріали судової практики. Емпіричну базу доповнюють офіційні звіти й аналітичні документи органів державної влади у сфері цифрової трансформації, інформаційної безпеки та протидії корупції, дані про виявлені випадки витоку та зловживань доступом до інформаційних ресурсів. Важливе місце посідають наукові публікації вітчизняних і зарубіжних дослідників, матеріали науково-практичних заходів, методичні рекомендації та аналітичні огляди, що дозволило співвіднести нормативну модель інформаційно-правового забезпечення з реальною управлінською практикою та проблемами її реалізації.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у здійсненні комплексного адміністративно-правового аналізу інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України в умовах цифрової трансформації публічного управління та реформування органів правопорядку, що дало змогу вперше обґрунтувати авторське бачення його категоріального апарату, правової природи, структури, змісту та адміністративно-правового механізму, а також розробити конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства, відомчого нормативного регулювання й інформаційно-правових технологій у системі органів прокуратури. У результаті проведеного дослідження сформовано низку нових наукових положень і висновків, основні з них такі:

вперше:

- сформульовано авторське визначення категорії «інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури України» як комплексної системи правових норм, організаційних процедур, інформаційних ресурсів та інформаційно-технологічних засобів, за допомогою яких забезпечується належний режим створення, збирання, обробки, зберігання, передавання, використання й захисту інформації у процесі реалізації конституційних і законних повноважень прокуратури, з урахуванням її місця в системі публічної влади та особливостей воєнного стану;

- на основі порівняльно-правового аналізу зарубіжного досвіду інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури Франції та Польщі системно виокремлено ключові нормативні, інституційні та технологічні елементи функціонування їхніх інформаційних систем, що можуть бути запозичені та адаптовані в Україні;

- сформульовано авторське бачення категорії «суб'єкт інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України», на підставі чого розкрито адміністративно-правовий статус Офісу Генерального прокурора, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, обласних і окружних прокуратур як спеціальних суб'єктів із різним, але взаємопов'язаним обсягом повноважень, обов'язків та відповідальності у сфері обігу інформації;

- розроблено проект Закону України Про внесення змін до «Дисциплінарного статуту прокуратури України», який присвячено інформаційним дисциплінарним проступкам працівників прокуратури, у якому запропоновано нормативне визначення таких проступків, їх типологію, критерії тяжкості, спеціальну процедуру фіксації та доказування цифрових інцидентів,

вимоги до електронних доказів і «ланцюга збереження», а також запропоновано ескалаційну шкалу дисциплінарних стягнень для працівників органів прокуратури України;

- запропоновано та обґрунтовано комплексний авторський підхід до інформаційного правопорушення у діяльності органів прокуратури України як сукупності дисциплінарних та адміністративних деліктів, пов'язаних із порушенням режиму доступу, обліку, зберігання та використання службової й конфіденційної інформації в інформаційних (автоматизованих) системах, а саме, на цій основі рекомендовано виокремлення підінституту інформаційної дисциплінарної відповідальності, запровадження нового виду дисциплінарного стягнення у вигляді тимчасової заборони доступу до службової інформації та закріплення в КУпАП конструкції «спеціальне право доступу до інформаційних (автоматизованих) систем»;

удосконалено:

- понятійно-категоріальну характеристику «мети», «принципів» і «завдань» інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, із виділенням базових загальних принципів (законність, верховенство права тощо), спеціальних інформаційно-правових (принципи відкритості та прозорості інформаційних процесів, цілісності й безперервності інформаційних потоків, захисту персональних даних, інформаційної безпеки), а також прокурорсько-інституційних (інституційної незалежності прокуратури в інформаційній сфері, внутрішньої ієрархії та підзвітності, відповідальності за інформаційну дисципліну);

- класифікацію видів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури: на основі критичного осмислення наявних підходів аргументовано доцільність побудови системної типології видів інформаційно-правового забезпечення (інформаційно-аналітичного, інформаційно-комунікаційного, інформаційно-ресурсного, інформаційно-безпекового тощо) як конструктивного інструменту проектування моделей регулювання, розвитку реєстрів, електронного документообігу та систем кіберзахисту;

- наукові підходи до структуризації інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України шляхом виокремлення його багаторівневої побудови (нормативно-правового, інституційного, організаційно-процесуального, інфраструктурно-технологічного та індивідуально-посадового рівнів), що дозволило розкрити внутрішню ієрархію елементів цього забезпечення та їх функціональний взаємозв'язок у механізмі адміністративно-правового впливу;

- підходи до розуміння адміністративно-правових форм і методів інформаційно-правового забезпечення: сформовано їх системний перелік та показано зв'язок інформаційно-регулятивних, організаційно-розпорядчих, контрольних, координаційно-комунікаційних і примусових методів з окремими стадіями інформаційних процесів у прокуратурі (збирання, реєстрація, обробка, зберігання, використання, захист інформації);

дістало подальшого розвитку:

- теоретичні уявлення про структуру та проблеми нормативно-правового регулювання інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України через виявлення колізій між загальним інформаційним законодавством і спеціальними актами, недоліків Дисциплінарного статуту прокуратури України та КУпАП щодо фіксації, кваліфікації й санкціонування порушень інформаційних режимів, а також через деталізацію багаторівневої структури нормативно-правової бази (конституційний, законодавчий, підзаконний, відомчий та міжнародно-правовий рівні);

- науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства України в частині інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури, які включають: комплекс змін до Дисциплінарного статуту прокуратури України (виділення інформаційних дисциплінарних проступків в окремий розділ, деталізація їх складів, процедур фіксації й доказування цифрових інцидентів); зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення (запровадження нового виду адміністративного стягнення у вигляді тимчасового обмеження спеціального права доступу до інформаційних систем, доповнення Загальної та Особливої частин нормами про порушення правил роботи з інформаційними системами, уточнення статусу «реєстратора», «користувача» та «інформаційних (автоматизованих) систем»); пропозиції щодо удосконалення інформаційного законодавства (уточнення базових дефініцій, посилення гарантій захисту персональних даних, закріплення мінімального технічного профілю безпеки, уніфікації документування інцидентів та ведення реєстру інформаційних проступків);

- бачення перспектив розвитку інформаційно-правових технологій у системі органів прокуратури України, що охоплює пропозиції щодо підвищення рівня інформаційної культури й правосвідомості працівників, вироблення етичних стандартів роботи з інформацією, визначення правового статусу інформаційно-правових технологій та алгоритмів взаємодії суб'єктів у цій сфері;

- підходи до визначення та класифікації видів юридичної відповідальності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури (дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної, інформаційно-правової) через деталізацію їх нормативних підстав, об'єктів посягань та особливостей застосування з урахуванням специфіки інформаційних правопорушень.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх безпосереднього використання в різних сферах діяльності, пов'язаних із удосконаленням інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, зокрема у:

- *науково-дослідній сфері* – положення дисертації створюють підґрунтя для подальших досліджень проблематики адміністративно-правового регулювання інформаційних відносин у діяльності органів правопорядку;

- *правотворчій сфері* – запропоновані в дисертації проекти нормативно-правових змін можуть бути використані під час вдосконалення чинного

законодавства у частині регламентації режимів доступу до інформації, роботи з інформаційними системами, відповідальності за інформаційні проступки та захисту персональних даних у діяльності органів прокуратури;

- *освітньому процесі* – результати дослідження можуть бути використані при розробленні та викладанні навчальних дисциплін «Адміністративне право і процес», «Інформаційне право», «Організація діяльності органів прокуратури», «Правові засади інформаційної безпеки» тощо.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати роботи оприлюднено та обговорено на 4-ох науково-практичних конференціях: «Сектор безпеки України: актуальні питання науки та практики» (м. Харків, 27 березня 2025 року), «Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства» (м. Харків, 15 травня 2025 року), «Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства» (м. Харків, 3-5 листопада 2025 року), «Modern Perspectives on Science and Economic Progress» (Vilnius, November 5-7, 2025).

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається з вступу, 3 розділів, що містять 11 підрозділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (170 найменувань). Загальний обсяг дисертації становить 255 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність вибору теми дисертаційного дослідження, її зв'язок з науковими програмами, темами, планами, окреслено об'єкт, предмет і методи дослідження, сформульовано мету й завдання дисертації, розкрито наукову новизну отриманих результатів, теоретичне та практичне значення роботи, надано відомості про апробацію результатів дослідження, структуру й обсяг дисертації.

Розділ 1. «Методологічні засади інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 1.1. «Сутність та особливості інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» розкрито теоретико-правову природу інформаційно-правового забезпечення як міждисциплінарної категорії, що формується на стику інформаційного та адміністративного права. Уточнено, що в діяльності органів прокуратури воно виступає не зовнішнім технічним ресурсом, а внутрішньо інтегрованим елементом механізму публічного управління. Запропоновано розширене авторське розуміння інформаційно-правового забезпечення та окреслено його генезу становлення в системі публічного управління України (радянський, пострадянський, нормативно-інституційний та цифровий етапи); підкреслено роль сучасного «цифрового» етапу, пов'язаного з побудовою електронного врядування, розвитком платформи «Дія» та концепції інтероперабельності державних інформаційних систем. Сформовано багатокomпонентну модель інформаційно-правового забезпечення (нормативний, організаційний, технологічний, кадровий, контрольно-наглядний і правозахисний елементи) та розкрито їх зміст у контексті діяльності органів прокуратури. Запропоновано типологію

інформаційних потоків в адміністративно-правовій діяльності органів прокуратури (вхідні, внутрішні, вихідні, реєстрово-аналітичні, публічні комунікаційні потоки) й показано, як їх правовий режим забезпечує реалізацію наглядових, процесуальних, управлінських та комунікаційних функцій прокуратури.

У підрозділі 1.2. «*Мета, принципи, завдання інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України*» проаналізовано телеологічний вимір зазначеного інституту та його функціональне навантаження в системі публічної влади. Уточнено мету інформаційно-правового забезпечення як створення цілісних правових, організаційних та технологічних умов для належного виконання конституційно визначених функцій органів прокуратури з урахуванням вимог інформаційної безпеки, відкритості та дотримання прав людини в інформаційній сфері. Сформульовано систему загально-правових, галузевих і спеціальних принципів інформаційно-правового забезпечення (законності, верховенства права, поваги до прав людини, об'єктивності й достовірності інформації, пропорційності обмежень доступу, прозорості та підзвітності, незалежності прокурора, безперервності та захищеності інформаційних процесів) і показано їх специфічне «прокурорське» наповнення в умовах поєднання наглядових, процесуальних та управлінських повноважень. Окреслено коло основних завдань інформаційно-правового забезпечення, пов'язаних із належною організацією документообігу й електронних реєстрів, упорядкуванням внутрішніх і міжвідомчих інформаційних потоків, забезпеченням доступу до публічної інформації, захистом персональних даних та іншої інформації з обмеженим доступом, а також створенням умов для ефективного внутрішнього й зовнішнього контролю за дотриманням інформаційного законодавства в органах прокуратури.

У підрозділі 1.3. «*Нормативно-правові засади інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України*» досліджено теоретичний зміст і структуру відповідної категорії, а також багаторівневу систему нормативно-правових актів, що визначають правове середовище інформаційної діяльності органів прокуратури. Наголошено, що нормативно-правові засади інформаційно-правового забезпечення необхідно розуміти як правову основу (нормативну, структурну, процедурну й ціннісну) діяльності органів прокуратури у сфері обігу, доступу, захисту інформації, електронного документообігу, функціонування баз даних та інших інформаційних систем. Окреслено систему актів, яка включає конституційні положення про право на інформацію, базові закони інформаційного циклу (про інформацію, про доступ до публічної інформації, про захист персональних даних), Закон України «Про прокуратуру», кримінальне процесуальне законодавство, акти у сфері електронного врядування, підзаконні та відомчі нормативні акти, а також релевантні міжнародні стандарти. Підкреслено багатозаровий, структурований і динамічний характер цієї системи, яка розвивається в умовах цифровізації публічного управління, зростання вимог до відкритості влади та одночасного збереження режиму службової й конфіденційної інформації. Звернено увагу на

окремі прогалини й суперечності в регулюванні інформаційної діяльності органів прокуратури, що обумовлюють потребу у подальшому вдосконаленні нормативно-правового базису інформаційно-правового забезпечення як методологічної передумови для наступних розділів дисертаційного дослідження.

Розділ 2. «Адміністративно-правовий механізм інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» складається з чотирьох підрозділів.

У підрозділі 2.1. «Види інформаційного-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» розкрито, що сучасна діяльність органів прокуратури базується на інтенсивному обігу різних масивів інформації, а інформаційно-правове забезпечення перестає бути допоміжним елементом і перетворюється на ядро адміністративно-правового статусу прокуратури. Обґрунтовано підходи до багатовимірної класифікації видів інформаційно-правового забезпечення за функціональним призначенням, джерелом і походженням інформації, правовим режимом та рівнем доступу, а також формою реалізації й ступенем стандартизації. Виокремлено процесуальне, організаційно-управлінське, інформаційно-комунікаційне та безпекове інформаційно-правове забезпечення, показано їх взаємозв'язок із реалізацією конституційно визначених функцій органів прокуратури. Наголошено, що запропонована класифікація слугує не лише пізнавальним, а й проєкtnим інструментом для усунення фрагментарності правового регулювання та побудови цілісної системи інформаційно-правового забезпечення.

У підрозділі 2.2. «Рівні та напрями інформаційного-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» обґрунтовано методологічні засади аналізу рівневої й функціональної організації інформаційно-правового забезпечення на основі системного, структурно-функціонального, інституційного, порівняльно-правового та адміністративно-правового підходів. Запропоновано робочі дефініції понять «рівень інформаційно-правового забезпечення» та «напрямок інформаційно-правового забезпечення», розкрито їх зміст як організаційно-функціональних категорій, пов'язаних із масштабом регулювання, суб'єктним складом та функціями органів прокуратури. Сформовано модель основних рівнів (державного, відомчого, організаційного, індивідуального) та ключових напрямів (процесуального, управлінського, комунікаційного, аналітичного, безпекового) інформаційно-правового забезпечення. Показано, що системний розподіл за рівнями та напрямками є необхідною умовою підвищення керованості інформаційних потоків, ефективності використання ресурсів, прозорості та відповідальності в діяльності органів прокуратури, а також гармонізації національної моделі з європейськими стандартами електронного правосуддя та е-урядування.

У підрозділі 2.3. «Адміністративно-правові форми та методи інформаційного-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» досліджено юридичну природу організаційно-управлінських рішень у

сфері інформаційної діяльності прокуратури та розкрито їх специфіку як прояву публічно-владних повноважень. Запропоновано авторське бачення адміністративно-правових форм (нормативно-регламентуючих, організаційно-розпорядчих, договірних, контрольно-наглядових, інформаційно-аналітичних) і методів (імперативних, диспозитивних, стимулюючих, координаційних, контрольних) інформаційно-правового забезпечення, показано їх функціональну прив'язку до окремих видів інформаційної діяльності. Проаналізовано, як через відповідні форми та методи реалізуються процесуальні, управлінські, комунікаційні й безпекові напрями інформаційно-правового забезпечення, включно з упровадженням електронного документообігу, інформаційних реєстрів, цифрових платформ взаємодії з іншими суб'єктами публічної влади. Наголошено, що від якості нормативного оформлення та практики застосування цих форм і методів залежить дотримання прав людини, належний рівень інформаційної безпеки та довіра суспільства до органів прокуратури.

У підрозділі 2.4. «Адміністративно-правовий статус суб'єктів інформаційного-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» розкрито концепцію суб'єктності в інформаційно-правовій сфері та уточнено коло суб'єктів, відповідальних за організацію, ведення й захист інформаційних процесів у системі прокуратури. Адміністративно-правовий статус цих суб'єктів визначено як багатокomпонентну конструкцію, що включає правосуб'єктність, компетенцію, права, обов'язки, гарантії та види юридичної відповідальності. Здійснено типологізацію суб'єктів інформаційно-правового забезпечення (центральні органи прокуратури, територіальні та спеціалізовані прокуратури, інформаційно-аналітичні та ІТ-підрозділи, адміністратори інформаційних систем, інші органи публічної влади, залучені до інформаційної взаємодії), розкрито особливості їхнього статусу в умовах цифрової трансформації. Виявлено колізії та прогалини у нормативному закріпленні повноважень окремих суб'єктів, зокрема щодо адміністрування реєстрів, обміну даними, забезпечення кібербезпеки, та сформульовано узагальнені висновки щодо необхідності подальшого вдосконалення правового регулювання їх статусу в контексті розвитку системи інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури України.

Розділ 3. «Напрями вдосконалення інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» складається з чотирьох підрозділів.

У підрозділі 3.1. «Зарубіжний досвід інформаційного-правового забезпечення діяльності прокуратури країн ЄС» здійснено порівняльно-правовий аналіз європейських моделей організації інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури, насамперед Франції та Республіки Польща. Розкрито методологічні підходи до дослідження (поєднання адміністративно-правового, нормативно-інституційного, етичного та правозахисного вимірів), охарактеризовано багаторівневу систему джерел європейського інформаційного права та особливості формування інформаційної інфраструктури прокуратур. Детально проаналізовано французьку модель

наскрізної цифровізації кримінального провадження (структура органів прокуратури, роль прокурора у контролі обробки даних, функціонування системи Cassiopée та інших е-інструментів «justice numérique») і польську реєстрово-сервісну модель, побудовану на взаємодії прокуратури з національними електронними реєстрами та платформами відкритості (VIP, e-KRK тощо). Узагальнено сильні та вразливі сторони цих підходів, запропоновано вектори запозичення зарубіжного досвіду та модернізації цифрової організації діяльності органів прокуратури України, а також сформульовано блок практичних рекомендацій щодо створення спеціалізованого цифрового агентства для прокуратури, розбудови інтегрованої платформи «прокуратура – суд – правоохоронні органи», посилення кібербезпеки та поетапної імплементації європейських стандартів інтероперабельності, відкритості й захисту персональних даних.

У підрозділі 3.2. «Перспективи формування інформаційно-правових технологій діяльності органів прокуратури України» зосереджено увагу на стратегічному баченні цифрової трансформації інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури. На основі узагальнення попередніх теоретико-методологічних висновків і зарубіжного досвіду виокремлено та систематизовано ключові напрями розвитку інформаційно-правових технологій – від побудови єдиного електронного простору досудового розслідування та судового контролю до впровадження аналітичних, реєстрових і комунікаційних рішень, здатних забезпечити безперервність обігу даних у зв'язці «правоохоронні органи – прокуратура – суд». Показано, що перспективи полягають не лише у запровадженні нових ІТ-рішень, а насамперед у формуванні чітко врегульованих адміністративно-правових режимів їх використання, уніфікації форматів даних, впровадженні сучасних механізмів аутентифікації, журналювання дій користувачів та побудові внутрішніх систем аудиту й контролю якості інформаційних процесів. Обґрунтовано роль інформаційно-правових технологій, як інституційного каркаса модернізованого адміністративно-правового механізму діяльності органів прокуратури.

У підрозділі 3.3. «Напрями вдосконалення законодавчої бази з інформаційного-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» обґрунтовано комплекс системних змін до профільного законодавства, спрямованих на усунення фрагментарності регулювання, посилення гарантій інформаційної безпеки та відповідальності за порушення режиму обігу інформації. На основі виявлених раніше прогалин і колізій запропоновано системний підхід до оновлення нормативної бази: від уточнення базових дефініцій і закріплення єдиних підходів до правових режимів інформації в діяльності органів прокуратури – до визначення процедур доступу, зберігання, обробки й оприлюднення даних у відповідних галузевих і підзаконних актах. Особливий акцент зроблено на представленому у дисертації проекту Закону України «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту прокуратури України», а також деталізованих змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, зокрема, щодо запровадження у КУпАП додаткового адміністративного стягнення у вигляді позбавлення спеціального

права доступу до інформаційних (автоматизованих) систем (з доповненням ст. 24, введенням спеціальної ст. 32-2 з легальними дефініціями інформаційних систем та спеціального права доступу), установлення окремих складів правопорушень, пов'язаних із неналежним веденням ЄРДР та інших відомчих інформаційних систем (нові частини ст. 212-5, 212-6 КУпАП із визначенням понять «реєстратор», «користувач», «інформаційні (автоматизовані) системи»), а також розширення кола суб'єктів, уповноважених складати протоколи про такі правопорушення (доповнення ст. 255 КУпАП повноваженнями посадових осіб Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України). Що посилює превентивний потенціал адміністративної відповідальності у сфері інформаційної безпеки, підвищує дисципліну роботи з відомчими інформаційними системами та створює додаткові гарантії належного інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України.

У підрозділі 3.4. «Особливості юридичної відповідальності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України» досліджено специфіку юридичної відповідальності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України як особливої підсистеми в межах загального інституту юридичної відповідальності. Проаналізовано складові інформаційно-правової відповідальності (суб'єкт, об'єкт, підстави, санкції, процедура). Розмежовано загальних суб'єктів та спеціальних суб'єктів, для яких обґрунтовано підвищений організаційно-правовий вимір відповідальності. Деталізовано види відповідальності (дисциплінарну, адміністративну, матеріальну, інформаційно-правову), їх нормативну основу у зовнішніх (закони, кодекси) та внутрішніх (накази, положення, інструкції) актах, а також роль внутрішніх механізмів контролю, журналювання та аудиту як доказової бази. Окремо проаналізовано судову й дисциплінарну практику щодо доступу до публічної інформації, дотримання таємниці досудового розслідування та витоків відомостей, що дозволило виявити типові ризики й структурні прогалини у регулюванні.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено комплексне теоретико-прикладне адміністративно-правове дослідження інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України в умовах становлення інформаційного суспільства та цифрової трансформації публічного управління, з'ясовано сутність, зміст та генезис інформаційно-правового забезпечення прокурорської діяльності, визначено його мету, принципи та завдання, розкрити структуру й особливості нормативно-правових засад, а також виробити цілісну систему практико-орієнтованих пропозицій щодо вдосконалення законодавчої бази та юридичної відповідальності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України. За результатами дослідження сформульовано такі основні висновки:

1. На підставі комплексного теоретико-правового аналізу визначено сутність та особливості інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України як нормативно врегульованої, інституційно

організованої та процесуально визначеної системи засобів, способів і механізмів адміністративно-правового впливу, спрямованих на формування, отримання, оброблення, зберігання, використання, обмін та захист інформації, необхідної для реалізації функцій прокуратури. Визначено еволюційний характер становлення інформаційно-правового забезпечення у системі публічного управління України, виділивши чотири етапи: радянський, пострадянський, нормативно-інституційний та цифровий. Радянський етап характеризувався жорстким централізованим контролем, репресивним підходом до інформації, фрагментарним підзаконним регулюванням та відсутністю конституційно закріпленого права на інформацію, що зумовлювало закритість інформаційних потоків. Пострадянський етап пов'язаний із формуванням інформаційного суверенітету: прийняття Конституції України та Закону «Про інформацію» заклало правові засади права на доступ до інформації й базового понятійного апарату, однак механізми практичного адміністрування інформаційних процесів залишалися переважно декларативними. На нормативно-інституційному етапі, у зв'язку з прийняттям спеціальних законів про захист персональних даних, доступ до публічної інформації та оновленої редакції Закону «Про інформацію», інформаційно-правове забезпечення набуло системного характеру, було інтегровано в управлінський процес через інструменти прозорості, відкритих даних та електронного документообігу. Цифровий етап ознаменував перехід до цілісної моделі цифрового адміністрування, у межах якої інформаційно-правове забезпечення пов'язується з розвитком електронних сервісів, формуванням механізмів «цифрової довіри», гармонізацією з європейськими стандартами, зокрема: (GDPR – General Data Protection Regulation, Загальний регламент про захист даних), (NIS2 – директива Європейського Союзу, яка встановлює більш суворі вимоги до кібербезпеки) та інституціоналізацією кібербезпеки, що свідчить про трансформацію інформації з об'єкта контролю на ключовий ресурс сучасного публічного управління.

2. Установлено, що категорії «мета», «принцип» і «завдання» утворюють внутрішньо узгоджену систему, яка визначає зміст та спрямованість адміністративно-правового режиму інформаційної діяльності органів прокуратури. Мета інформаційно-правового забезпечення у цьому контексті полягає у створенні таких правових, організаційних, технічних та інституційних умов, за яких стає можливим належне виконання конституційно визначених функцій прокуратури (підтримання державного обвинувачення, представництво інтересів держави, нагляд за досудовим розслідуванням). Принципи виступають обов'язковими орієнтирами досягнення цієї мети (законність, відкритість у межах закону, достовірність, пропорційність обмежень, належна обробка персональних даних відповідно до національних норм і стандартів GDPR), тоді як завдання конкретизуються у вигляді процедур та регламентів (реєстрація, оприлюднення, обмеження доступу, облік запитів, функціонування реєстрів, електронні форми взаємодії), зміст яких додатково деталізовано Законом України «Про адміністративну процедуру». Доведено, що саме їх узгоджена взаємодія забезпечує цілісність адміністративно-правового

режиму функціонування прокуратури в інформаційній сфері, тоді як порушення будь-якого з елементів призводить до деформації цього режиму – від неправомірного обмеження доступу до інформації до неналежної обробки персональних даних.

3. З'ясовано, що система нормативно-правових актів, яка визначає засади інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України, має багаторівневий і міжгалузевий характер та виступає важливим чинником інституційної спроможності прокуратури в сучасному демократичному правопорядку. Вона формується на конституційному рівні (норми Конституції України щодо права на інформацію, організації публічної влади й верховенства права), законодавчому рівні (загальне інформаційне законодавство, спеціальні акти про прокуратуру, кримінальний процес, національну безпеку й державну таємницю), підзаконному рівні (накази Офісу Генерального прокурора та інші відомчі документи щодо електронного документообігу, діловодства, зберігання, архівування й обміну даними) та міжнародно-правовому рівні (акти й стандарти Ради Європи та ЄС у сфері доступу до інформації, захисту персональних даних, прозорості й підзвітності прокуратури). Доведено, що ця система не є набором ізольованих актів, а функціонує як цілісна правова архітектура, що регулює інформаційне адміністрування, захист даних і публічну відкритість діяльності прокуратури, водночас потребує подальшої систематизації, цифрової модернізації та адаптації до європейських стандартів із урахуванням балансу між відкритістю, правами громадян і необхідною конфіденційністю.

4. Установлено, що класифікація видів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України має багатовимірний характер і є ключовим методологічним інструментом побудови цілісної моделі прокурорської діяльності в умовах інформатизації. Обґрунтовано доцільність її побудови за системою взаємопов'язаних критеріїв: за функціональним призначенням (процесуальне, організаційно-управлінське, комунікаційне, безпекове забезпечення та їх підвиди), за джерелом і походженням інформації (внутрішньоорганізаційне, міжвідомче, зовнішнє), за правовим режимом і рівнем доступу (публічна інформація, інформація з обмеженим доступом, таємна інформація), а також за формою реалізації та ступенем стандартизації (паперове й електронне, стандартизоване й нестандартизоване забезпечення). Доведено, що кожен із виділених видів має бути підкріплений відповідним нормативним регулюванням, організаційними процедурами, технічними рішеннями й механізмами відповідальності, а запропонована класифікація не лише усуває фрагментарність правового регулювання інформаційної діяльності прокуратури, але й виконує нормативно-проектну функцію, слугуючи концептуальним каркасом подальшого вдосконалення законодавства та відомчих актів у сфері інформаційно-правового забезпечення.

5. Виявлено, що інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури України має чітко виражену багаторівневу структуру, яка охоплює нормативно-правовий, інституційний, організаційно-процесуальний, інфраструктурно-технологічний та індивідуально-посадовий рівні. Нормативно-правовий рівень формує базові правила функціонування

інформаційної сфери прокуратури, інституційний – задає організаційний каркас реалізації інформаційної політики, організаційно-процесуальний – забезпечує формалізацію та відтворюваність інформаційних процедур, інфраструктурно-технологічний – надає технічні інструменти обробки й аналізу даних, тоді як індивідуально-посадовий рівень персоніфікує відповідальність за дотримання інформаційних режимів через статус, компетентність та етичні стандарти прокурорів. Їх взаємозв'язок утворює цілісний контур адміністративно-правового впливу, без якого неможливе ефективне функціонування органів прокуратури в умовах цифрової трансформації. Доведено, що основні напрями інформаційно-правового забезпечення діяльності прокуратури доцільно розглядати як системно впорядковані вектори використання інформації: процесуально-інформаційний, організаційно-управлінський, комунікаційно-прозорий, аналітико-прогнозний, інформаційно-безпековий, міжвідомчий та міжнародний (інтеграційний). Кожен із них відображає окремий аспект реалізації публічно-владних повноважень прокуратури – від забезпечення кримінального провадження та внутрішнього управління до відкритості, аналітичного супроводу публічної політики, захисту інформації та інтеграції в європейський правовий простір. Сукупність визначених рівнів і напрямів формує концептуальну рамку подальшого вдосконалення законодавства й відомчих актів у сфері інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України.

6. Здійснено комплексне теоретико-правове узагальнення та нове вирішення наукового завдання щодо визначення сутності, структури та функціонального призначення адміністративно-правових форм і методів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України в умовах цифрової трансформації публічного управління та європейської інтеграції. Доведено, що адміністративно-правові форми виступають зовнішньо-юридичними способами об'єктивації інформаційної діяльності органів прокуратури, тоді як методи відображають внутрішню динаміку владно-організуючого впливу на інформаційні відносини, а їх єдність формує цілісний інструментарій публічного адміністрування в інформаційній сфері.

У роботі сформовано розгорнуту класифікацію адміністративно-правових форм інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури, що дозволило розкрити багатовимірність зовнішніх проявів інформаційної діяльності прокуратури та їх зв'язок із реалізацією процесуальних, управлінських, аналітичних і комунікаційних функцій. Водночас систематизовано основні адміністративно-правові методи в досліджуваній сфері (регулятивно-нормувальні, координаційно-організаційні, інформаційно-аналітичні, переконання і формування інформаційної культури, контрольні та наглядові, стимулюючі, примусові, інноваційно-цифрові), завдяки чому розкрито внутрішні механізми управління інформаційними потоками, режимами доступу та інформаційною безпекою.

Доведено, що саме через взаємодію форм і методів забезпечуються юридична визначеність інформаційних процедур, можливість контролю та оскарження рішень, дотримання прав людини на доступ до інформації й захист

персональних даних, а також інтеграція діяльності прокуратури в єдиний цифровий простір публічного управління. Показано, що адміністративно-правові форми й методи виконують гарантійну, організаційну, безпекову, аналітико-прогнозну та інтеграційну функції, забезпечуючи баланс між відкритістю прокуратури та охороною інформації з обмеженим доступом.

7. Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що система органів прокуратури України становить ієрархічно організовану сукупність суб'єктів інформаційно-правового забезпечення, у межах якої кожна ланка має власний адміністративно-правовий статус і чітко окреслену роль у формуванні та реалізації єдиної інформаційної політики. Офіс Генерального прокурора виступає системним «ядром» механізму інформаційно-правового забезпечення, де зосереджено нормотворче та організаційно-управлінське керівництво, адміністрування ключових інформаційних систем і стандартизація електронного документообігу та захисту даних. Спеціалізована антикорупційна прокуратура, будучи юридичною особою публічного права, поєднує включеність до єдиної системи з високим рівнем інституційної автономії, самостійно організовуючи документообіг, режимно-секретну роботу й внутрішній контроль в антикорупційній сфері. Обласні прокуратури виконують роль регіональних центрів імплементації загальної політики та координаторів інформаційних процесів окружної ланки, тоді як окружні прокуратури формують «операційний контур» механізму, перетворюючи норми та відомчі регламенти на щоденні інформаційні процедури реєстрації, обігу, аналізу й захисту даних. У своїй сукупності ці елементи забезпечують цілісність, керованість і функціональну ефективність інформаційно-правового режиму в органах прокуратури України.

8. Узагальнення проведеного порівняльного аналізу дає підстави стверджувати, що французька та польська моделі інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури формують цінний орієнтир для вітчизняної правової доктрини та практики. У Франції прокурор інституційно інтегрований у режим обробки персональних даних і функціонування єдиних цифрових платформ (зокрема CASSIOPEE) за умов поєднання автоматизації з відкритістю (open data судових рішень) та високими стандартами захисту приватності. Польська модель демонструє ефективність ієрархічно організованої прокуратури в поєднанні з уніфікованими реєстрами (KRK/e-KRK) і загальними правилами доступу до публічної інформації (UDiP/BiP), посилені участю в екосистемі правосуддя ЄС. На цьому підґрунті обґрунтовано доцільність для України поетапного формування «дорожньої карти» цифрової модернізації прокуратури, що має включати створення спеціалізованого цифрового агентства, законодавче закріплення принципів електронної публічності й відкритих даних, розроблення інтегрованої платформи «прокуратура – поліція – суд», посилення кібербезпеки та розвиток публічної звітності й аналітики. Водночас наголошено на необхідності адаптації зазначених підходів до національних правових, організаційних та ресурсних умов, що має забезпечити збалансований розвиток інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури України.

9. Перспективи формування інформаційно-правових технологій у діяльності органів прокуратури України мають комплексний характер і охоплюють, насамперед: подальше вдосконалення та систематизацію нормативної бази інформатизації з урахуванням європейських стандартів захисту персональних даних, відкритості державних інформаційних ресурсів і міжнародно-правових підходів до кібербезпеки та електронного правосуддя; організаційно-управлінську перебудову прокуратури через формування спеціалізованих підрозділів (ІТ, аналітики, безпеки, електронного документообігу), розвиток інформаційно-аналітичної діяльності, запровадження повноцінного електронного документообігу й єдиної корпоративної інформаційної системи, інтегрованої з державними реєстрами та системами е-правосуддя; технічну модернізацію ІТ-інфраструктури з упровадженням аналітичних платформ, інструментів роботи з великими даними та механізмів комплексного кіберзахисту; кадрово-освітній розвиток через підготовку фахівців із поєднанням юридичної та цифрової компетентності, підвищення кваліфікації працівників і формування високої інформаційної культури та етичних стандартів роботи з даними; уточнення правового статусу інформаційно-правових технологій та зміцнення міжвідомчої й міжнародної взаємодії в інформаційній сфері. Окремо наголошено на необхідності адаптації таких технологій до умов воєнного стану та подальшої післявоєнної трансформації через забезпечення мобільності, стійкості й безперервності інформаційних процесів, створення резервних та автономних систем і майбутнє цифрове відновлення, включно з електронними архівами та єдиними репозиторіями доказів воєнних злочинів, що в цілому визначає стратегічний вектор модернізації інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури України.

10. Доведено, що подолання прогалин інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури можливе лише через цілеспрямоване оновлення профільних актів. Автором розроблено проект Закону України Про внесення змін до «Дисциплінарного статуту прокуратури України», який передбачає запровадження нового розділу IV про інформаційні дисциплінарні проступки (з визначенням їх поняття, типології та категорій тяжкості, процедур фіксації й доказування інцидентів), а також доповнення ст. 9 Статуту новим видом дисциплінарного стягнення – тимчасовою заборонаю доступу до службової інформації з ескалаційною шкалою стягнень залежно від повторності й наслідків порушення. Конкретизовано зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення: запровадження додаткового стягнення у вигляді позбавлення спеціального права доступу до інформаційних (автоматизованих) систем (доповнення ст. 24, введення ст. 32-2 з легальними дефініціями та визначенням кола суб'єктів і строків), доповнення ст. 212-5 частинами 3–5 щодо порушень ведення ЄРДР, ст. 212-6 – частиною 7 щодо компрометації особистих ключів, а також уведення приміток із визначеннями «реєстратора», «користувача» та «інформаційних (автоматизованих) систем» і розширення повноважень Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (ст. 255 КУпАП). У поєднанні з новелами до Закону

України «Про інформацію» (розділ про службову та конфіденційну інформацію), формуванням підінституту інформаційної дисциплінарної відповідальності й веденням реєстру повторності проступків ці пропозиції утворюють цілісну авторську модель посилення режиму обігу службових даних, невідворотності відповідальності та стійкого функціонування цифрової інфраструктури органів прокуратури України.

11. Узагальнення нормативних і відомчих приписів дає змогу стверджувати, що юридична відповідальність суб'єктів інформаційно-правового забезпечення органів прокуратури України має комплексний характер і реалізується через сукупність дисциплінарних, адміністративних, матеріальних і кримінальних санкцій, доповнених доктринально окресленою інформаційно-правовою відповідальністю. Дисциплінарні механізми забезпечують реагування на порушення внутрішніх регламентів роботи з ЄРДР, СЕД, ІАС «ОСОП», КЕП та режимно-секретною інформацією, тоді як адміністративні й кримінально-правові норми охоплюють більш небезпечні делікти, пов'язані з порушенням загальних правил інформаційної діяльності й функціонуванням автоматизованих систем. Фокус ризиків у сегментах реєстрів, електронного документообігу, статистики, електронного підпису та захисту персональних і секретних даних зумовлює те, що доказова база відповідальності формується переважно внутрішніми засобами – через журналювання операцій, регламентацію доступів і формалізовані процедури контролю, які перетворюють інформаційно-правовий режим на дієвий інструмент персоніфікації відповідальності в системі прокуратури.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИЙ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

в яких висвітлено основні наукові результати дисертації:

1. Білозьорова Л. В. Деякі питання щодо особливостей інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України. *Право і суспільство*. 2023. № 5. С. 513-522. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2023/5_2023/74.pdf
2. Білозьорова Л. В. Основні засади нормативно-правового регулювання інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури України. *Право і суспільство*. 2024. № 2. С. 743-755. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/2_2024/109.pdf
3. Білозьорова Л. В. Досвід Франції та Польщі щодо інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2024. № 7 (67). С. 400-412. URL: <https://kelmczasopisma.com/ua/jornal/94>
4. Білозьорова Л. В. Сучасний адміністративно-правовий механізм інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України. *Правові новели*. 2024. № 23. С. 563-576. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/23_2024/78.pdf
5. Білозьорова Л. В. Суб'єкти інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України. *Право і суспільство*. 2025. № 2. С. 731-743. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/2_2025/101.pdf

6. Білозьорова Л. В. Деякі питання удосконалення юридичної відповідальності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 8. С. 338-346. URL: http://lsej.org.ua/8_2025/72.pdf

7. Білозьорова Л. В. Вдосконалення нормативно-правової бази діяльності органів прокуратури з інформаційно-правового забезпечення. *Правові новели*. 2025. № 26. С. 377-390. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/26_2025/45.pdf

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

8. Білозьорова Л. В. Сучасний погляд на використання інформації з єдиних і державних реєстрів України представниками слідчих та правоохоронних органів. *Сектор безпеки України: актуальні питання науки та практики: збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами XIII Міжнародної науково-практичної конференції (27 березня 2025 р., Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків). У 2-х частинах. Частина 1. Серія «Сектор безпеки України». Вип. 54. Упорядник Мех Ю.В. Харків: Друкарня Мадрид, 2025. С. 15-18.*

9. Білозьорова Л. В. Щодо інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України в умовах цифрової трансформації. *Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства: збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків). Серія «Сектор безпеки України». Вип.55. Упорядник Мех Ю.В. Харків: Друкарня Мадрид, 2025. С. 12-18.*

10. Білозьорова Л. В. Інформаційно-правове забезпечення функціонування прокуратури України: суб'єктний аспект. *Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства: збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень Мультидисциплінарної науково-практичної конференції, (3-5 листопада 2025 року, Україна, м. Харків, Німеччина, м. Цитгау). Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр. Вип. 61. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. С. 69.*

11. Білозьорова Л. В. Юридична відповідальність суб'єктів інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України: *Modern Perspectives on Science and Economic Progress: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity (November 5-7, 2025. Vilnius, Lithuania). P. 230-233.*

АНОТАЦІЯ

Білозьорова Л. В. Інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури України. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Науково-дослідний інститут публічного права,

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, Кропивницький, 2026.

У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний адміністративно-правовий аналіз інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України в умовах трансформації публічного управління та цифровізації правосуддя. Уточнено зміст категорії «інформаційно-правове забезпечення», розкрито генезис і особливості інформаційно-правового забезпечення в системі публічного управління, запропоновано типологію інформаційних потоків та показано їх вплив на якість реалізації публічних функцій.

Досліджено мету, принципи та завдання інформаційно-правового забезпечення, в результаті чого систематизовано основні принципи та окреслено завдання щодо нормативного регулювання, організації інформаційних процесів, забезпечення доступу до публічної інформації й протидії інформаційним загрозам. Розкрито багаторівневу систему нормативно-правових засад, визначено її інституційно-правові та організаційні основи, а також проблеми фрагментарності й колізійності, що зумовлюють потребу в подальшому вдосконаленні регулювання.

У роботі обґрунтовано адміністративно-правовий механізм інформаційно-правового забезпечення, надано характеристику адміністративно-правових форм і методів. Сформовано систему суб'єктів інформаційно-правового забезпечення з розкриттям особливостей їх адміністративно-правового статусу.

Обґрунтовано напрями вдосконалення інформаційно-правового забезпечення діяльності органів прокуратури України на основі аналізу зарубіжного (насамперед французького та польського) досвіду. Проаналізовано особливості юридичної відповідальності суб'єктів інформаційно-правового забезпечення, систематизовано її види та підстави.

Ключові слова: інформаційно-правове забезпечення, органи прокуратури України, адміністративно-правовий механізм, публічне управління, інформаційна діяльність, адміністративно-правовий режим, суб'єкти, інформація, відповідальність, електронні реєстри, електронний документообіг, цифровізація, інформаційно-правові технології, міжнародні стандарти, кіберзахист, інформаційні ресурси.

SUMMARY

Bilozorova L. V. Information and legal support for the activities of the prosecutor's office of Ukraine. – Qualification scientific work in the form of a manuscript.

Dissertation for the degree of Candidate of Legal Sciences in the specialty 12.00.07 "Administrative law and process; financial law; information law". Scientific Institute of Public Law, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Kropyvnytskyi, 2026.

The dissertation research carried out a comprehensive administrative and legal analysis of the information and legal support of the activities of the prosecutor's office of Ukraine in the context of the transformation of public administration and the

digitalization of justice. The genesis and features of information and legal support in the public administration system were revealed, a typology of information flows (normative and regulatory, procedural and criminal, administrative and organizational, analytical and statistical, communication, security) was proposed and their impact on the quality of the implementation of public functions was shown.

The purpose, principles and tasks of information and legal support are investigated as key system-forming categories. The basic principles (legality, rule of law, openness, proportionality of restrictions, protection of personal data, technological reliability, accountability) are systematized and the tasks of regulatory regulation, organization of information processes, ensuring access to public information and countering information threats are outlined. The multi-level system of regulatory and legal principles (constitutional, legislative, subordinate legislation, international legal levels).

The directions of improving the information and legal support of the activities of the prosecutor's office of Ukraine have been substantiated based on the analysis of foreign (primarily French and Polish) experience, the prospects for the formation of information and legal technologies and the modernization of the regulatory and legal framework. It has been shown that modern electronic platforms, registers and analytical systems are becoming a component of the administrative and legal regime of the prosecutor's office, and not only technical means. Approaches to systematization and updating of legislation, standardization of electronic document flow and interdepartmental data exchange, and strengthening standards for personal data protection have been proposed. The features of the legal liability of subjects of information and legal support are analyzed, its types and grounds are systematized, problems of law enforcement are identified, and the need to clarify the components of information offenses and procedures for bringing them to justice is substantiated.

Key words: information and legal support, prosecutor's offices of Ukraine, administrative and legal mechanism, public administration, information activity, administrative and legal regime, subjects, information, responsibility, electronic registers, electronic document flow, digitalization, information and legal technologies, international standards, cyber security, information resources.

**СВІДОЦТВО ПРО ВНЕСЕННЯ СУБ'ЄКТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ДО ДЕРЖАВНОГО
РЕЄСТРУ ВИДАВЦІВ, ВИГОТІВНИКІВ І РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ**
Серія ДК № 1537 від 22.10.2003 р.

Підп. до друку 23.12.2025 р. Формат 60×90/16. Папір офсетн.
Друк різнограф. Ум. др. арк. 0,9. Тираж 100. Зам. № 10101.

*РЕДАКЦІЙНО–ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
25006, Кропивницький, вул. Шевченка, 1.
Тел.: (0522) 24–59–84.
Факс.: (0522) 24–85–44.
E–Mail: mails@cuspu.edu.ua*

